Jerzy Hausner

Transformacja gospodarcza w erze pocovidowej

open eyes economy summit

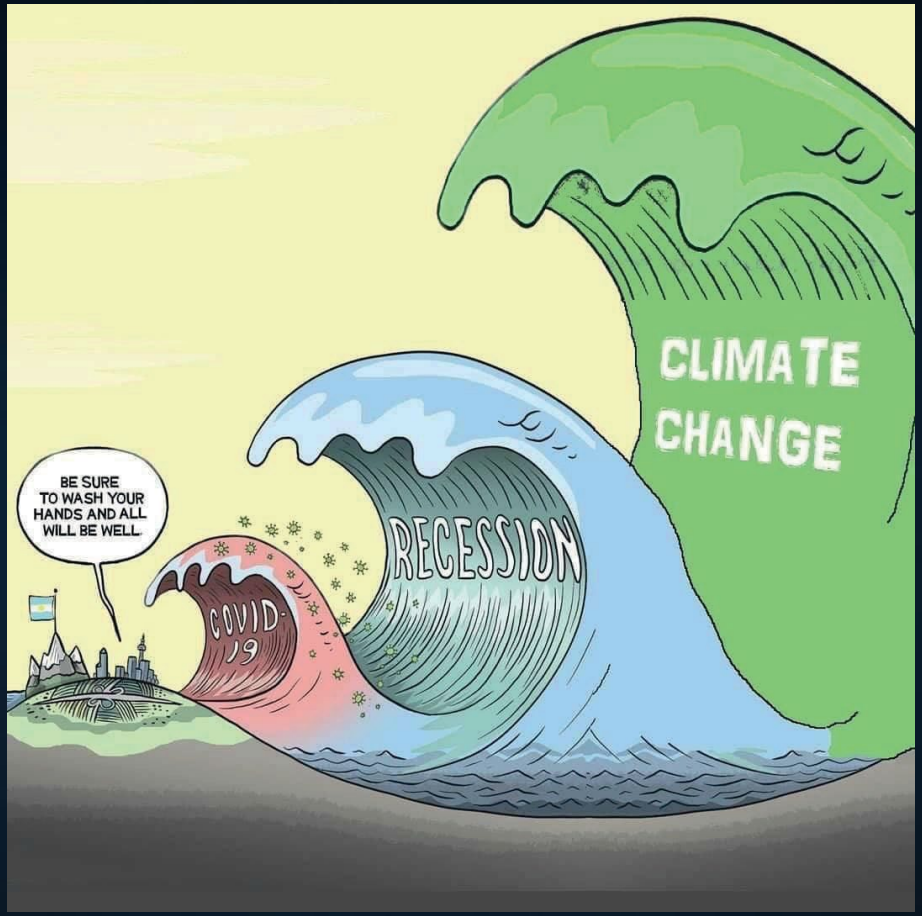

Źródło: Editorial Cartoon for Mar. 11 | Graeme MacKay

Transformacja ku nieznanemu

Świat jest poddany transformacji ku nieznanemu. Fenomen tej transformacji polega na tym, że nie ma wzorców, które można przejąć, potraktować jak „ściągawkę” dającą się udoskonalić i dopasować do lokalnych warunków.

„Transformacja ku nieznanemu” polega na odkrywaniu przydatności każdego składnika potencjału wytwórczego w nowych warunkach i odpowiednim włączeniu go do produktywnego i rozwojowego obiegu. To proces (re)generatywny, w którym wyłania się z jednej strony nowa „gramatyka” gospodarowania, a z drugiej jednocześnie gospodarowanie przesuwa się na nową rozwojową trajektorię. Nie da się tego procesu uruchomić bez modyfikacji społeczno-ekonomicznego imaginarium.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Stanisława Brzozowskiego (rys. Michał Przedlacki)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Stanisława Brzozowskiego (rys. Michał Przedlacki)

Innowacyjność

Model naśladowczo-adaptacyjny

Model eksperymentalno-generatywny

Innowacyjność zorientowana na efektywność jest głównie imitacyjna. A to oznacza, że nie ma w nim miejsca na uczenie się, przedsiębiorczą inwencję, nowe rozwiązania organizacyjne, zaś przestrzeń myślenia strategicznego jest schematem, który nie uruchamia wyobraźni. Inaczej jest, kiedy przyjmujemy orientację produktywnościową.

open eyes economy summit

Nie łańcuchy dostaw a sieci wytwórcze

Klastry produktywności

Klastry nowej generacji nie mogą być monosektorowe czy monoproduktowe, ale grupować się wokół produktywnego wykorzystania określonych zasobów – lokalnych, regionalnych czy krajowych.

W nowej polityce przemysłowej chodzi zasadniczo o to, aby akumulacja kapitału następowała nie w wyniku monopolizacji gospodarki, lecz w konsekwencji systematycznego podnoszenia poziomu wiedzy i zdolności wzajemnego uczenia się. Nie da się tego osiągnąć bez zmiany modelu funkcjonowania przedsiębiorstw ich przeobrażenia się z formuły „*capital-driven*" – orientacja na kapitał finansowy na formułę „*human-oriented*" – orientacja na ludzi i ich rozwój.

open eyes economy summit

Z tej perspektywy trzeba też spojrzeć na nowe technologie. Idzie o takie ich zastosowanie, aby nie wzmacniały oportunistycznej i transakcyjnej orientacji firm, lecz ich zorientowanie na człowieka, nie tylko jako konsumenta, ale także jako wytwórcę. Między innymi dostarczały ludziom nowych narzędzi poznawczych i wytwórczych.

Dwa porządki akumulacji kapitału (John M. Keynes)

Jeden polega na tym, że dzięki zastosowaniu dodatkowej jednostki kapitału rzeczowego następuje przyrost produktu na jednostkę czasu, co prowadzi do przyrostu kapitału rzeczowego. Tu uchwycona jest kwestia produktywności.

Drugi mechanizm akumulacji polega na wzroście wartości kapitału dzięki zastosowaniu dodatkowej jednostki wartości kapitału. W tym drugim przypadku idzie o pieniężny aspekt akumulacji.

open eyes economy summit

Koncentrowanie się na płynności kapitału i odrywanie go od rzeczowej podstawy oznacza myślenie o przyszłości przez pryzmat teraźniejszości i widzenie jej jako czasu podzielonego na małe odcinki. W ten sposób przyszłość zbliża się do teraźniejszości. A to faktycznie prowadzi do utrwalania tego, co jest.

Jeżeli w działalności gospodarczej kierujemy się przede wszystkim stopą procentową (która, co podkreśla Keynes, jest zjawiskiem bieżącym) oraz krańcową efektywnością kapitału, to przyszłość traci w gospodarowaniu znaczenie inne niż utrwalanie teraźniejszości. Inaczej jest, kiedy teraźniejszość wiąże się z przyszłością poprzez kapitał produkcyjny. To inwestycje wytwórcze (rozwojowe) otwierają drogę do przyszłości i tworzą podstawę do sprostania wyzwaniom.

Odporność – zabezpieczenie, odtworzenie, przestawienie

Wzrost bazujący na uczeniu się, wiedzy i produktywności wykorzystania własnych zasobów można łatwo odbudować po wystąpieniu recesyjnego szoku.

Odporność się traci, „osadzając się” się w teraźniejszości i eksploatując te zasoby, które przynoszą doraźny sukces. Każdy sukces staje się wówczas problemem, bowiem prowadzi do zachowania schematycznego. Grając w to i tak, aby obecnie wygrać, zapominamy o wytworzeniu zdolności do przestawienia się w sytuacji zasadniczej zmiany reguł, czyli zapominamy o rozwoju.

open eyes economy summit

Wzrost wynika z wykorzystania czynników aktualnych, dzieje się w teraźniejszości. Rozwój dokonuje się w następstwie wytworzenia pomostu między przeszłością (dziedzictwem) i przyszłością. Wzrost daje siłę, ale odporności nie przysparza. Ten pomost stanowią m.in. inwestycje wytwórcze, szczególnie takie, które niosą w sobie ładunek innowacyjności.

Orientacja produktywnościowa sprawia, że dany kompleks gospodarczy ma szansę wyprodukowania tego, czego potrzebuje społeczność lokalna, ale jednocześnie może wyprodukować to, czego potrzebują inni spoza tej społeczności. A to stanowi silną i trwałą podstawę dla uzyskania zdolności do uczestniczenia w procesach gospodarczych o szerszej skali, także globalnych.

Od tradycyjnego do regeneracyjnego miasta

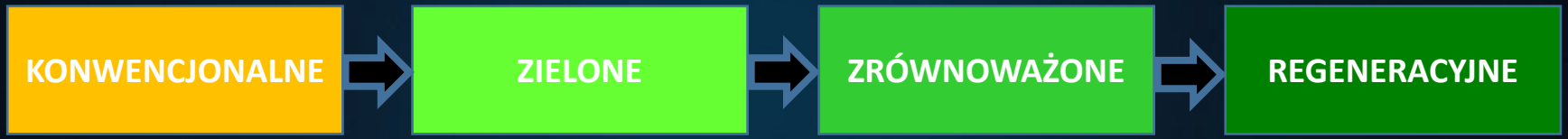

Źródło: www.worldfuturecouncil.org/wp-content/uploads/2016/01/WFC_2010_Regenerative_Cities.pdf

Prywatne inwestycje wytwórcze – inwestycje publiczne – usługi publiczne (zdrowie, edukacja, kultura, gospodarka komunalna) – wysokie kompetencje

Redystrybucyjne efekty makroekonomicznej nierównowagi (Hyman Minsky)

Transfer długu publicznego

Ekonomię Keynesa cechuje polityczna asymetria. Środki, które proponuje w fazie depresji i deflacji są łatwe do wprowadzenia, politycznie i społecznie aprobowane. Ale użyte prowadzą z czasem do swego przeciwieństwa wzrostu inflacji, a wtedy trzeba użyć środków przeciwnych obniżyć wydatki i podnieść podatki, a to już nie jest politycznie miłe i łatwe.

To samo dotyczy niekonwencjonalnej polityki pieniężnej

Zatem jeśli ktoś domaga się zniesienia jakiś reguł, w tym reguł fiskalnych, dlatego, że są mało skuteczne, to winien pamiętać, że taka argumentacja w konsekwencji prowadzi do osłabienia całego porządku normatywnego i wszelkich wpisanych do niego reguł.

Umocowanie i respektowanie reguł – porządek konstytucyjny

Negatywne konsekwencje niekonwencjonalnej polityki pieniężnej są silniejsze, jeśli – tak jak w Polsce – wymusza ją kalkulacja wyborcza. W deklaracjach dodatkowo emitowany pieniądz ma służyć odbudowie i rozwojowi, a faktycznie służy utrzymywaniu władzy i formowaniu oligarchicznego układu polityczno-gospodarczego.

open eyes economy summit

Inflacja CPI i cel inflacyjny [% r/r]

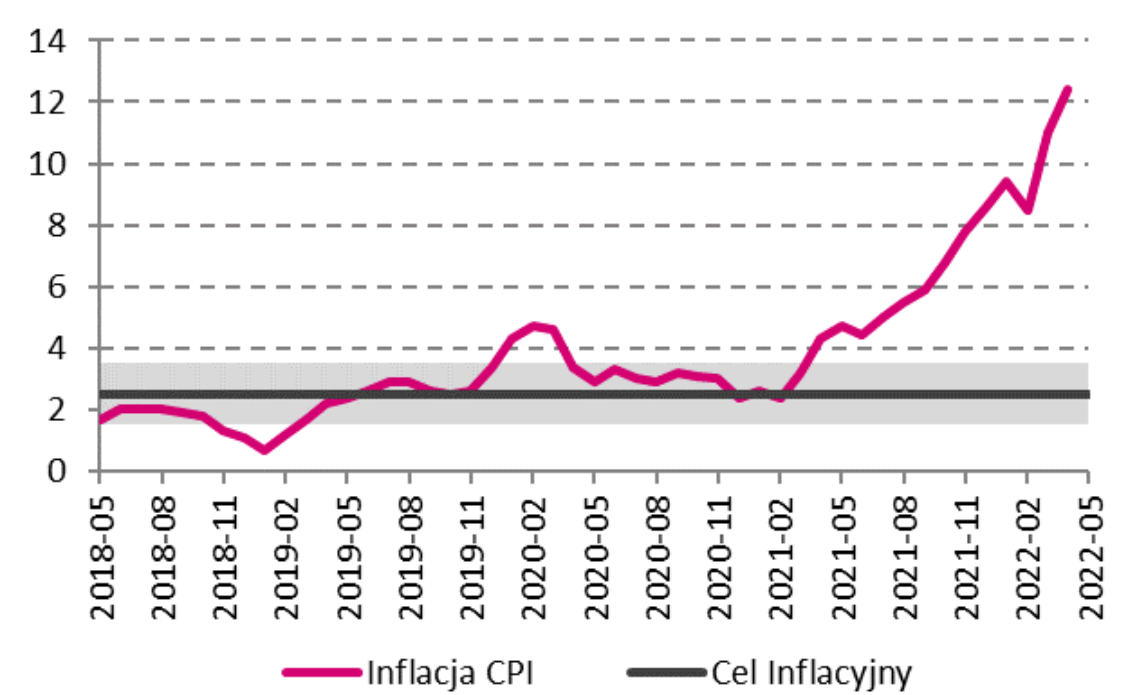

Źródło: Makro i rynek, komentarz tygodniowy, 16 maja 2022, Biuro Analiz Makroekonomicznych, Bank Millennium.

CPI w Polsce w okresie kwiecień 2004 - kwiecień 2022

Źródło: Andrzej Rzońca.

Inflacja bazowa netto w Polsce w okresie kwiecień 2004- kwiecień 2022

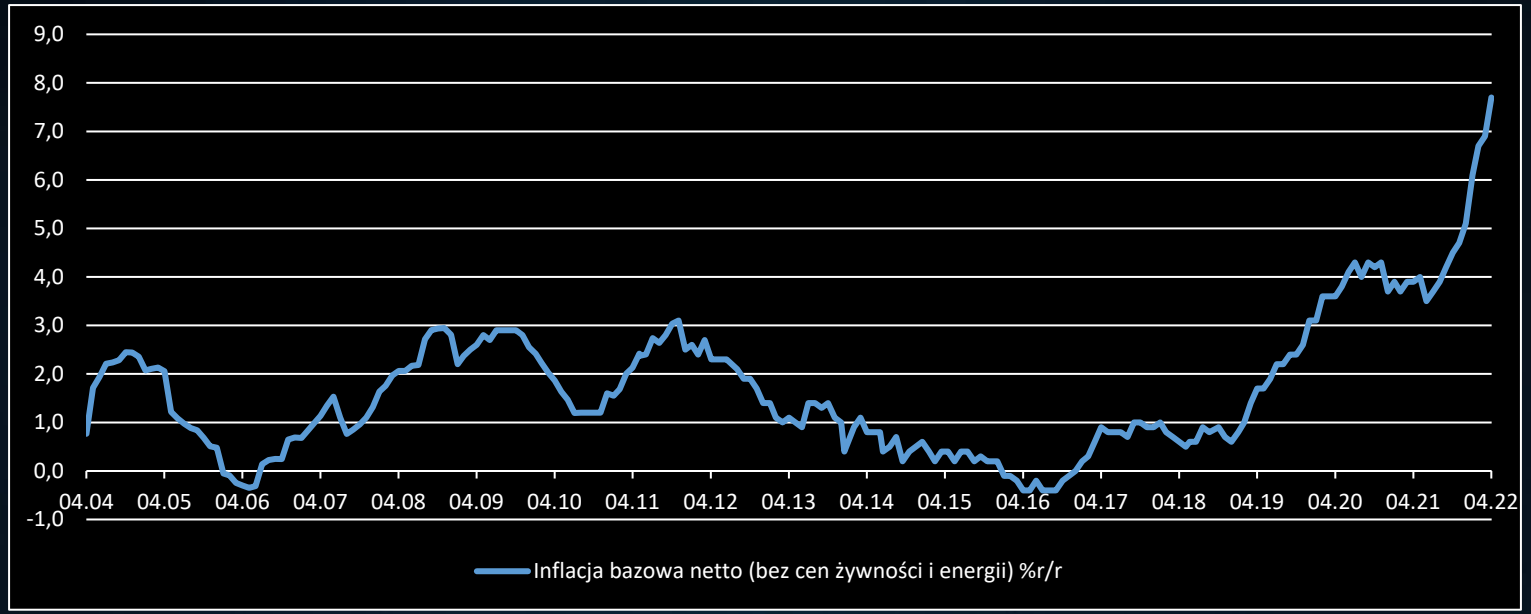

Źródło: Andrzej Rzońca.

Różnica między długiem publicznym według Eurostatu a krajową definicją (w mld zł)

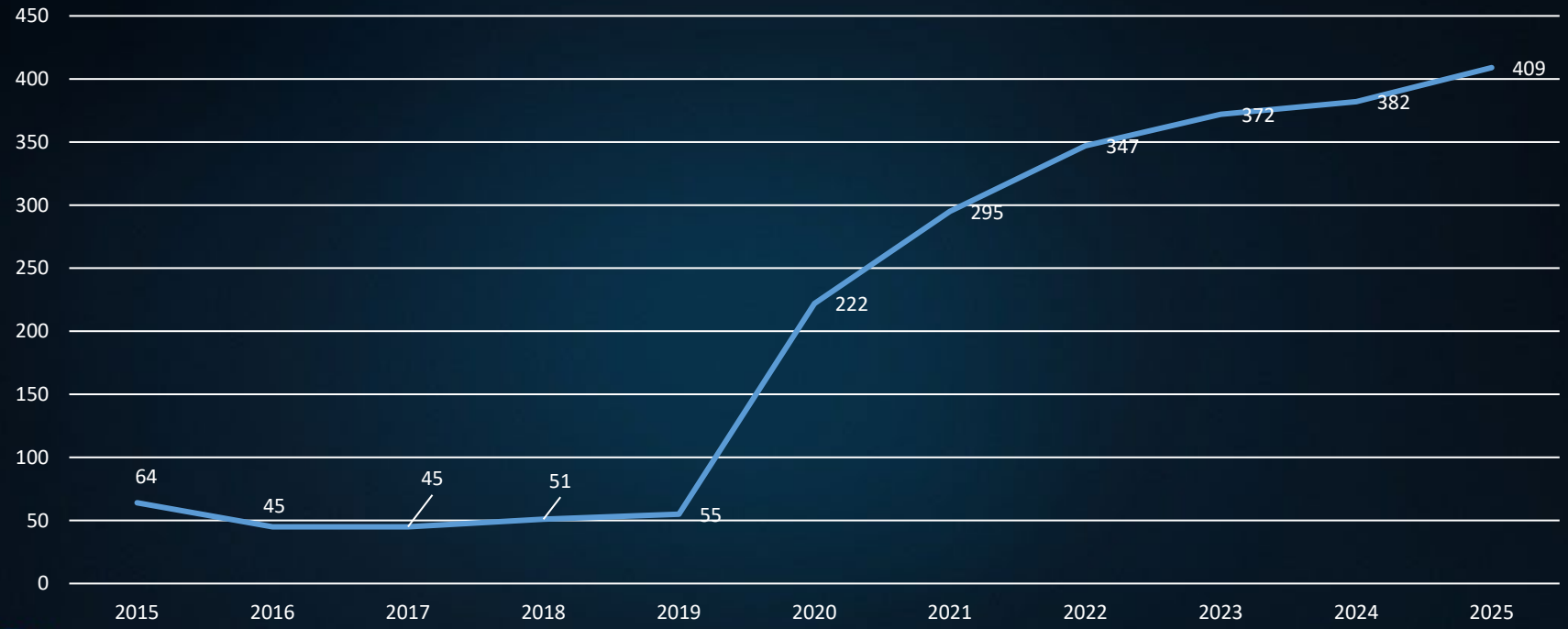

Źródło: Sytuacja makroekonomiczna.
Perspektywa Re Alloys i Luma Automation, Andrzej Rzońca, 27 lutego 2022 r.

Rentowność obligacji dziesięcioletnich w Polsce w okresie kwiecień 2004 - kwiecień 2022

Źródło: Andrzej Rzońca

Dane o bilansie płatniczym

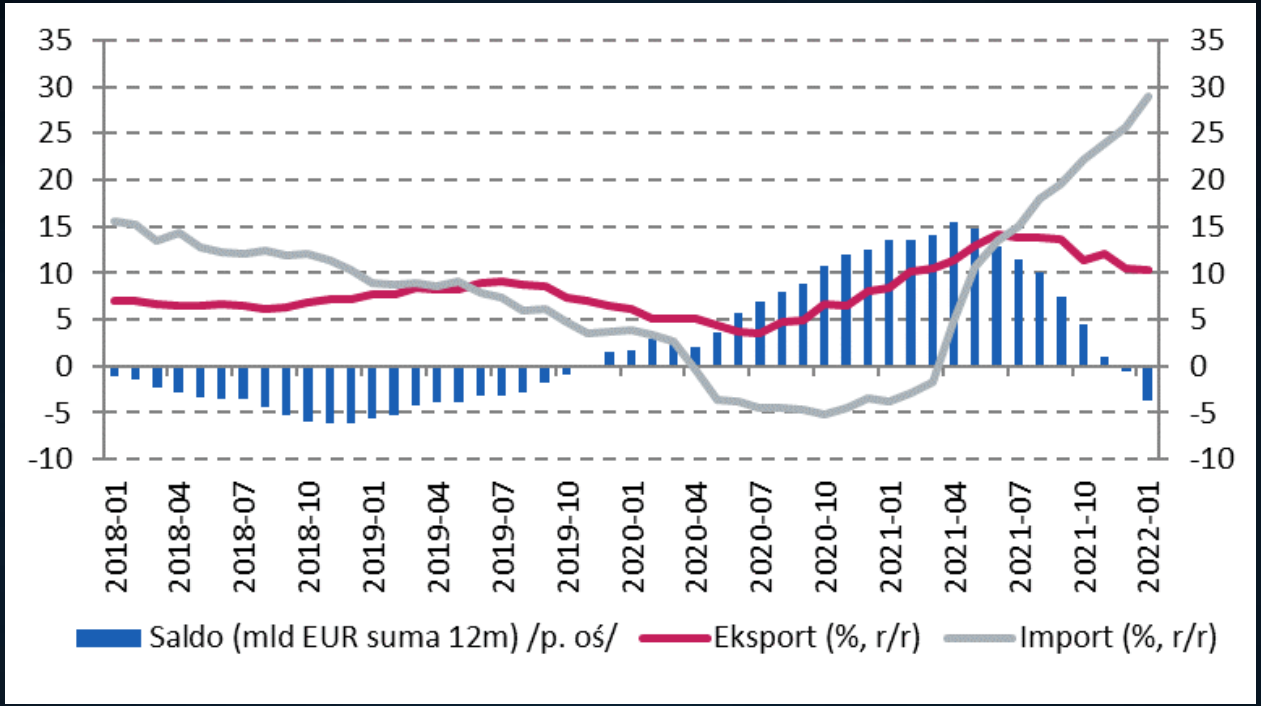

Źródło: Makro i rynek, komentarz tygodniowy, 16 maja 2022, Biuro Analiz Makroekonomicznych, Bank Millennium.

open '22 eyes economy summit

Open Eyes Economy Summit 7!

22–23 listopada 2022

Dziękuję za uwagę

open eyes economy summit